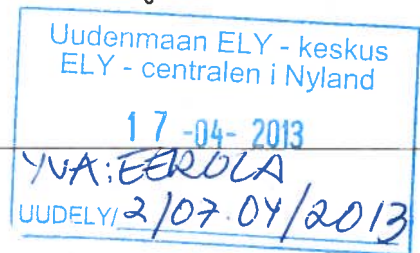

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Dno YM 990/2013/513

12 § Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohelmasta/Biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa

SSK/KHO

Uudenmaan elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Helsingin Energian biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa-hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohelmasta 25.4.2013 mennessä.

Helsingin Energian tavoitteena on lisätä uusiutuvien energianlähteiden käyttöä, vähentää sähkön ja lämmön tuotannon kasvihuonekaasupäästöjä ja toteuttaa pitkällä tähtäimellä hiilineutraalia energianhankintaa.

Helsingin kaupunginvaltuusto on 18.1.2012 päättänyt Helsingin kaupungin energiapoliittisista tavoitteista Helsingin Energian päivitetyn kehitysohjelman perusteella. Sen mukaisesti Helsingin Energia korvaa uusiutuvilla energianlähteillä fossiilisia polttoaineita ottamalla Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitoksilla vuonna 2014 käyttöön biopolttoaineita kivihiilen rinnakkaispolttoaineena siten, että se muodostaa 5–10 % käytettävästä polttoaineesta. Voimalaitoksilla toteutetaan myös teollisuuspäästädirektiiviin pohjautuvat rikki-, typpi- ja hiukkaspäästöjen vähentämistoimet.

Osana uusiutuvan energian lisäämiseen tähtäävää kehitysohjelmaa Helsingin Energia selvittää vaihtoehtoa, jossa Hanasaaren B-voimalaitos korvataan Vuosaaren rakennettavalla uudella voimalaitoksella.

Helsingin Energian kehitysohjelman tavoitteet on mahdollista saavuttaa kahdella tavalla: 1) rakentamalla Vuosaaren uusi monipolttoainevoimalaitos tai 2) lisäämällä biopolttoaineiden osuutta Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksissa 40 %:iin.

Kaupunginvaltuusto päättää vuonna 2015 rakennetaanko Vuosaaren uusi voimalaitos vai toteutetaanko Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla biopolttoaineiden käytön lisäämiseen liittyvät muutosinvestoinnit. Nyt käynnistettävä ympäristövaikutusten arviointimenettely tuottaa tietoa tätä päätöksentekoa varten.

YVA-menettely

Ympäristövaikutusten arviointi on lakiin (468/1994) ja asetukseen (713/2006) perustuva menettely. Sen tarkoituksena on paitsi edistää ympäristövaikutusten arviointia ja ympäristövaikutusten huomioon ottamista jo suunnitteluvaiheessa, myös lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia hankkeen suunnitteluun. YVA-menettely itsessään ei ole lupahakemus, suunnitelma tai päätös hankkeen toteuttamiseksi, vaan sen avulla tuotetaan tietoa hanketta koskevaa päätöksentekoa ja lupaprosessia varten.

YVA-menettely muodostuu kahdesta vaiheesta:

1. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan arviointiohjelma, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Arviointiohjelma sisältää myös suunnitelman, miten osallistuminen arviointimenettelyssä järjestetään. Yhteysviranomainen (Uudenmaan ELY-keskus) antaa hankkeesta vastaavalle (Helsingin Energia) arviointiohjelmasta

(02,00)

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

lausunnon, joka sisältää myös yhteenvedon muiden viranomaisten lausunnoista ja yleisön mielipiteistä.

2. Toisessa, YVA-selostusvaiheessa, hankkeesta vastaava kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen, joka laaditaan arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen ohjelmasta antaman lausunnon perusteella. Arviointimenettely päättyy yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamaan lausuntoon. Hankkeesta vastaava liittää yhteysviranomaisen lausunnon ja arviointiselostuksen valmiin hankesuunnitelman lupa- ja hyväksymishakemuksiin.

Kansalaisten osallistumismahdollisuudet

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn voivat osallistua kaikki ne kansalaiset ja yhteisöt, joiden oloihin ja etuihin kuten asumiseen, työntekoon, liikkumiseen, vapaa-ajanviettoon tai muihin elinoloihin biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa saattaa vaikuttaa.

Arviointimenettelyn aikana järjestetään kaikille avoimet yleisötilaisuudet sekä arviointiohjelmasta arviointiselostusvaiheessa. Yleisötilaisuuksista ilmoitetaan lehdistötiedottein. Muita vuorovaikutusmahdollisuuksia tässä hankkeessa ovat myös mm. asukaskysely, ryhmähaastattelut sekä Helsingin Energian paikallisille sidosryhmille järjestämät tiedotustilaisuudet. Kansalaisten mahdollisuudet virallisten mielipiteiden esittämiseen ovat YVA-ohjelman ja –selostuksen nähtävilläoloina. Tällöin mielipiteet jätetään yhteysviranomaisena toimivalle Uudenmaan ELY-keskukselle, joka huomioi ne YVA-ohjelmasta ja –selostuksesta laadittavissa lausunnoissa.

Lisää tietoa hankkeesta ja osallistumismahdollisuuksista on koottu hankkeen Internet-sivuille osoitteeseen www.helen.fi/bioyva.

YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot

YVA-laki korostaa hankkeen vaihtoehtojen selvittämistä ja vertailua. Tässä YVA-menettelyssä arvioitavat hankevaihtoehdot ovat seuraavat:

Vaihtoehdossa 1 arvioidaan Vuosaaren rakennettavan uuden monipolttoainevoimalaitoksen ja siihen liittyvien laitosrakenteiden, varastojen ja satamarakenteiden vaikutukset. Vaihtoehto 1 sisältää myös uuden 12 km pituisen energiansiirtotunnelin (jäljempänä energiatunneli) rakentamisen Vuosaaresta Hanasaareen. Vaihtoehdon 1 toteutuessa Hanasaaren B-voimalaitos poistetaan tuotantokäytöstä. Salmisaaren voimalaitoksen toiminta jatkuu siten, että biopolttoaineiden osuus on 5–10 % käytetystä polttoaineesta.

Vaihtoehdon 2 muodostaa biopolttoaineen seospoltto Hanasaaren B- ja Salmisaaren Biovoimalaitoksissa. Vaihtoehdon 2 tavoite on nykyisten voimalaitosten käyttämän kivihiilen osittainen korvaaminen uusiutuvilla polttoaineilla siten, että biopolttoaineiden osuus nostettaisiin 40 %:iin käytetystä polttoaineesta (polttoaine-energiasta).

Vaihtoehdon 0+ muodostaa Hanasaaren B- ja Salmisaaren B-voimalaitosten polttoaineen pitäminen nykyisenä kivihiilenä kuitenkin siten, että biopolttoaineiden osuus polttoaineesta on 5–10 % ja tietyt teollisuus päästödirektiivin edellyttämät muutokset toteutetaan. Vaihtoehtoa nimitetään nollavaihtoehdon (hankkeen toteuttamatta jättäminen) sijaan vaihtoehdoksi 0+ sen vuoksi, että vaihtoehto sisältää muutoksia nykytilaan.

Hankevaihtoehdon 1 kuvaus: Vuosaaren C-voimalaitos

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Arvioitavana uutena voimalaitoshankkeena on Vuosaaren sijoittuva monipolttoainevoimalaitos. Tämä hankevaihtoehto muodostuu seuraavista osista:

Vuosaaren sijoittuva monipolttoainevoimalaitos (Vuosaari C), sisältäen kattilan, turbiinin, tarvittavat apuprosessit ja automaatiojärjestelmät, savukaasujen puhdistuksen, kiinteän polttoaineen käsittelyjärjestelmän sisältäen polttoainevarastot biopolttoaineille, kevyelle polttoöljylle ja hiilelle voimalaitostontilla sekä jäähdytysvesien käsittelyn.

Voimalaitoksen läheisyyteen sijoittuva uusi kivihiilen käyttövarasto, jolle selvitetään kahta vaihtoehtoista sijaintipaikkaa (vaihtoehdot A ja B). Kivihiilen käyttövarasto B:n tuntumaan on suunniteltu rakennettavan myös biopolttoaineen vastaanottopaikka eli juna- ja rekkapurkupaikat sekä yhteys radan yli voimalaitosalueelle. Pistolaiturin rakentaminen ja siihen liittyvät vesirakennustoimet Energiatunneli välille Vuosaari-Hanasaari. Energiatunneli louhitaan kokonaisuudessaan maan alle 30–60 metrin syvyyteen.

Vuosaaren voimalaitoksen suunnittelun peruslähtökohta on, että laitos käyttää 80 % biopolttoaineita ja 20 % kivihiihtä. Käytettäviksi biopolttoaineiksi on suunniteltu metsähaketta ja pellettejä sekä pieniä määriä peltobiomassoja. Voimalaitos sijaitsisi lähellä Vuosaaren satamaa, joten sataman logististen yhteyksien hyödyntäminen on mahdollista niin laiva-, auto- kuin junakuljetuksilla. Mikäli Vuosaaren C-voimalaitos toteutuu, Hanasaaren voimalaitoksen toiminta päättyy sitten, kun Vuosaaren voimalaitos on toiminnassa. Hanasaaren kuitenkin jäisi energiahuoltoa palvelevaa toimintaa, kuten Hanasaaren lämpökeskus ja sen öljyvarasto, sähköasema ja maanalaista verkostoa. Vuosaaren C-voimalaitoksen toteutuessa Salmisaaren voimalaitoksen toiminta jatkuu biopolttoaineen seossuhteella 5–10 %.

Energiatunneli

Vuosaari C -hankkeeseen liittyy olennaisena osana energiatunneli. Tähän tunneliin sijoitetaan voimalaitoksella tuotettavan lämmön pääsiirtoyhteys. Energiatunneli yhdistää Vuosaaren Hanasaaren ja mahdollistaa lämmön siirron kantakaupunkiin. Energiatunneli louhitaan kokonaisuudessaan maan alle 30–60 metrin syvyyteen, eikä sillä pystykuilujen maanpäällisiä rakenteita ja ajotunneleiden suuaukkoja lukuun ottamatta ole maankäyttöön kohdistuvia vaikutuksia.

Sähkönsiirto

Vuosaaren C-voimalaitos edellyttää 400 kV voimajohdon rakentamista Länsisalmen sähköasemalta Vuosaaren. Voimajohdosta on tehty ympäristövaikutusten arviointi vuonna 2007. Voimajohto tarvitaan itäisen pääkaupunkiseudun sähkönkulutuksen kasvun perusteella riippumatta Vuosaaren C-voimalaitoshankkeesta, mutta Vuosaaren C-voimalaitoksen toteuttaminen edellyttää voimajohdon toteuttamista.

Hankevaihtoehdon 2 kuvaus

Vaihtoehdossa 2 Vuosaaren monipolttoainevoimalaitosta ei rakenneta. Vaihtoehdossa 2 arvioidaan tilanne, että biopolttoainetta lisätään kivihiilen joukkoon Hanasaaren ja Salmisaaren olemassa olevissa voimalaitoksissa. Tässä tapauksessa molemmissa laitoksissa biopolttoaineen osuus nostetaan 5–10 %:sta 40 %:iin.

Vaihtoehdon 2 edellyttämät toimenpiteet ovat toteutettavissa voimalaitostoimintojen muutostöillä, jotka sisältävät mm. pellettijärjestelmien sijoittamisen osaksi Hanasaaren ja Salmisaaren nykyisiä voimalaitosrakenteita. Biopolttoaineiden käyttö edellyttää myös polttoainesiiiloja voimalaitosten läheisyyteen sekä aiheuttaa vaikutuksia laitoksille suuntautuviin polttoainekuljetuksiin.

Hankevaihtoehdon 0+ kuvaus

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Vaihtoehdon 0+ muodostaa Hanasaaren B- ja Salmisaaren B-voimalaitosten polttoaineen pitäminen nykyisenä kivihiilenä kuitenkin siten, että biopolttoaineiden käyttöä lisätään enintään 5–10 %:iin ja tietyt teollisuuspäästädirektiivin edellyttämät muutokset toteutetaan.

Teollisuuspäästädirektiivi määrittää Euroopan Unionissa sijaitseville voimalaitoksille uudet päästöraja-arvot 1.1.2016 alkaen. Näiden raja-arvojen saavuttaminen edellyttää sekä Hanasaaren että Salmisaaren voimalaitoksissa muutoksia.

Hanasaaressa toteutettavat muutokset ovat:

- rikinpoiston tehostaminen
- katalyyttinen typpipäästön vähentäminen tai polttotekniset ratkaisut
- sähkösuodattimien toiminnan tehostaminen tai uusiminen

Salmisaaren toimenpiteet pitävät sisällään:

- rikinpoiston tehostamisen
- polttoteknisten ratkaisujen käyttöönoton typpipäästöjen vähentämiseksi
- sähkösuodattimien modernisoinnin

Vaihtoehdoista riippumatta Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla toteutetaan tietyt teollisuuspäästädirektiivin edellyttämät muutokset. Myös hankevaihtoehdoissa 1 ja 2 kuvatun toiminnan on täytettävä teollisuuspäästädirektiivissä esitetyt vaatimukset.

Biopolttoaineen seospoltto on tarkoitus toteuttaa puupelletillä ja tulevaisuudessa mahdollisesti torrefioidulla pelletillä. Pellettien käyttömäärä on rajallinen Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitoksilla vaiheen 1 (max. 10 %) seospoltto-osuuksilla. Enintään 10 %:n biopolttoaineosuus on mahdollista toteuttaa sekoittamalla pelletit kivihiilen joukkoon olemassa olevilla jauhin- ja syöttölaitteilla.

Suunnittelutilanne ja aikataulu

YVA-menettelyn aikataulu

YVA-ohjelma asetettiin julkisesti nähtäville helmikuussa 2013. Selvityksiä ja arviointia tehdään kevään ja kesän 2013 aikana. Arvioinnin tulokset kootaan ympäristövaikutusten arviointiselostukseen, joka asetetaan julkisesti nähtäville alkuvuodesta 2014.

Hankkeen tavoiteaikataulu

Biopolttoaineen seospoltto on tarkoitus toteuttaa kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitosten biopolttoaineiden osuus nostetaan 5–10 %:iin käytetystä polttoaineesta. Toisessa vaiheessa biopolttoaineiden osuus nostettaisiin 40 %:iin ko. voimalaitosten käyttämästä polttoaineesta tai Vuosaaren rakennetaan uusi monipolttoainevoimalaitos.

Ensimmäinen vaihe toteutetaan vuosien 2012–2014 aikana. Toisen vaiheen toteutus kytkeytyy Helsingin kaupunginvaltuuston vuonna 2015 tekemään päätökseen Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitoksia koskevasta laajemmasta biopolttoaineratkaisusta sekä Vuosaaren monipolttoainevoimalaitosta koskevasta hankesuunnitelmasta.

Vuonna 2015 Helsingin kaupunginvaltuusto tekee päätöksen mahdollisen uuden monipolttoainevoimalaitoksen rakentamisesta Vuosaaren. Ensimmäinen vaihe toteutetaan joka tapauksessa huolimatta vuonna 2015 tehtävästä kaupunginvaltuuston ratkaisusta. Mikäli Vuosaaren Cvoimalaitos päätetään toteuttaa (vaihtoehto 1), sen arvioitu käyttöönotto on aikaisintaan vuonna 2020.

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Arvioitavat ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tehtävänä on arvioida suunnitellun Vuosaaren sijoittuvan monipoltto-ainevoimalaitoksen sekä vaihtoehtoisten Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitosten muutosten ympäristövaikutukset YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella. Alustavasti keskeisiksi arvioitaviksi vaikutuksiksi tässä hankkeessa on arvioitu:

Ilmanlaatu ja ilmasto

Voimaloiden välittömistä vaikutuksista yleisesti laaja-alaisimpia ovat vaikutukset ilmanlaatuun. Vaikutukset ilmanlaatuun arvioi ilmapäästöjen leviämismallinnuksen avulla Ilmatieteen laitos. Ilmastovaikutuksia arvioidaan eri hankevaihtoehtojen kasvihuonekaasutaseeseen aiheuttamien muutosten kautta.

Luontoarvot

Hankkeen vaikutuksia paikallisiin luontoarvoihin arvioidaan suunnitelluilla uusilla rakentamisalueilla sekä luonnonsuojelualueilla hankealueiden läheisyydessä. Arviointi pitää sisällään mm. linnusto- ja lepakkoselvityksen Vuosaaren suunniteltujen hiilivarastojen vaihtoehtoisilla sijoituspaikoilla sekä Natura-arvioinnin Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista. Myös hankkeen vaikutukset vesiluontoon arvioidaan sisältäen mm. virtausmallinnuksen sekä kalastoon ja pohjaeläimiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin.

Muutokset maankäytössä ja maisemakuvassa.

Maisemavaikutusten arvioinnissa tarkastellaan rakentamisen ja rakenteiden aiheuttamia muutoksia hankealueiden ympäristössä avautuvaan maisemaan. Vaikutukset arvioidaan erityisesti maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkailla alueilla hankealueiden läheisyydessä. Laadittavan YVA:n kanssa samaan aikaan Vuosaaren hankealueella on käynnissä kaavamutoksia. YVA:ssa laadittavat vaikutusten arvioinnit palvelevat myös Vuosaaren satama-alueen asemakaavapäätöksiä.

Liikennevaikutukset

Lisääntyvästä liikenteestä aiheutuvat vaikutukset arvioidaan, mm. melu, liikenneturvallisuus, päästöt ilmaan.

Poikkeuksellisten olosuhteiden, kuten laitteiden käyttöhäiriöiden, tulipalon tai onnettomuuden, aiheuttamat vaikutukset arvioidaan.

Edellä lueteltujen vaikutusten lisäksi arvioidaan kaikki YVA-lain edellyttämät vaikutukset. Vaikutukset arvioidaan erikseen hankkeen rakentamisen ja käytön aikana.

Vaikutusten tarkastelualueet

Tarkastelualue pyritään ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä määrittelemään niin suureksi, ettei merkittäviä ympäristövaikutuksia voida olettaa ilmenevän enää tarkasteltavan alueen ulkopuolella.

Voimaloiden välittömistä vaikutuksista yleisesti laaja-alaisimpia ovat vaikutukset ilmanlaatuun. Ne arvioidaan noin 20 x 20 km laajuiselta alueelta eri hankevaihtoehtoissa. Monet vaikutukset jäävät huomattavasti lähemmäksi voimalaitosta. Sosiaaliset vaikutukset arvioidaan niille ominaisen muutoksen perusteella, jolloin vaikutusalue vaihtelee; maiseman osalta vaikutusalue on näkemäalue, pölyn osalta erityisesti lähialueet, palvelujen osalta lähialueiden palvelut, elinkeinotoiminnassa sellaiset yritykset, joilla on toimintaa lähellä jne. Vaikutusalueet tarkentuvat arviointia tehdessä.

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Uudelle voimalaitokselle on YVAssa yksi sijoittumisvaihtoehto, Vuosaari. Toisessa vaihtoehdossa muutetaan tarvittavin osin Hanasaaren sekä Salmisaaren nykyisiä voimalaitoksia. Lisäksi tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämistä. Vaikutusalueet rajataan erikseen kullekin kohdealueelle.

Hankkeen 0+ vaihtoehdossa vaikutusten tarkastelualue on kooltaan sama kuin varsinaisissa hankevaihtoehdoissa

Ympäristölautakunta 10.4.2013 § 12

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien biopolttoaineiden käytön lisäämistä Helsingin energiantuotannossa:

Ympäristövaikutusten arvioinnista laadittu ohjelma biopolttoaineiden käytön lisäämisestä Helsingin energiantuotannossa on ympäristölautakunnan mielestä monipuolinen ja kattava. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitettyjen arvioitavien ympäristövaikutusten selvittämiseen onkin sangen hyvät edellytykset koska Vuosaaren satamahankkeeseen liittyen alueen ympäristöä on arvioitu ja seurattu jo pitkään.

Päätös:

Päätettiin antaa Uudenmaan elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien biopolttoaineiden käytön lisäämistä Helsingin energiantuotannossa.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Täytäntöönpano: Ote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

(ympäristöinsinööri Krister Höglund 040 841 9976)

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Aika **10.4.2013 klo 17.10 – 17.45**
Paikka **Leija, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa**

Osallistujat

Jäsenet
Lauri Kaira, puheenjohtaja
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja klo 17.10-17.30 §:t 1-7
Birgitta Herranen
Markku Kuula
Ann-Mari Patshijew
Jukka Halonen
Suve Pääsukene
Sami Haukka
Marja Parkkima
Juhis Ranta
Hanna Valtanen
Pekka Silventoinen

Varajäsenet
Mikko Merelä klo 17.30-17.45 §:t 7-13
Maria Kasvinen
Arto Bäckström

Muut osanottajat
Johannes Nieminen, kaupunginhallituksen edustaja
Stefan Skog, ympäristöjohtaja
Kirsi Hiltunen, 1. kaupungineläinlääkäri
Kivistö Pirjo, viestintäpäällikkö
Eija Pasanen, pöytäkirjanpitäjä

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja
Lauri Kaira

Pöytäkirjanpitäjä
Eija Pasanen

10.4.2013

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 24.4.2013, Vantaa

Pöytäkirjan tarkastajat

Markku Kuula

Suve Pääsukene

§:t 8-10 ja 12 tarkastettiin kokouksessa

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 2.5.2013, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Otteen oikeaksi todistaminen

Päiväys

12.4.2013

Allekirjoitus

Eija Pasanen

Nimen selvennys

Eija Pasanen

Virka-asema

lautakunnan sihteeri

16.4.2013 LAUSUNTO

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Sipoon kunta
PL 7
04130 Sipoo

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat
PL 36
00521 Helsinki

Asia: Lausunto Helsingin Energian "Biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa" – hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Viite: UUDELY/2/07.04/2013

Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunta toteaa Helsingin Energian "Biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa" – hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Nykytilanteeseen nähden ympäristövaikutusten arviointiohjelman vaihtoehdossa 0+ ja 2 päästöt ilmaan vähenisivät ja toisaalta Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksiin suuntautuva kumipyöräliikenne jonkin verran kasvaisi.

Vaihtoehdossa 1 Vuosaareen rakennettava uusi kiinteätä biopolttoainetta käyttävä voimalaitos lisäisi nykytilanteeseen nähden savukaasujen päästöjä ilmaan Sipoon läheisyydessä. Koska vallitsevat tuulensuunnat ovat Etelä-Suomessa länsi ja lounas, savukaasuja oletettavasti kulkeutuisi nykyistä enemmän Sipoon kunnan alueelle. Osa biopolttoaineiden kuljetuksista tulitaisiin lisäksi suorittamaan kuorma-autoilla, joten raskas liikenne uuden voimalaitoksen lähialueiden tiestöllä tulisi kasvamaan.

Rakennus- ja ympäristövaliokunta katsoo, että ympäristövaikutusten arviointia suoritettaessa tulisi erityistä huomiota kiinnittää vaihtoehdossa 1 Vuosaareen toteutettavan kiinteää biopolttoainetta käyttävän voimalaitoksen ilmapäästöjen vaikutukseen ilmanlaatuun. Mallinuksia tehtäessä tulisi huomiota kiinnittää laskeumiin myös Sipoon Natura-alueilla.

16.4.2013 LAUSUNTO

Selvitettäessä Vuosaaren uuden voimalaitoksen vaikutuksia luonnonsuojeluun tulisi hankkeen vaikutukset Sipoonkorven ja Sipoonjoen Natura-alueisiin selvittää.

Arvioitaessa biopolttoaineen ja kivihiilen varastoinnin ja logistiikan vaikutuksia Vuosaaren uuden voimalan osalta, vaikutukset tulisi arvioida siten, että vaikutusten arvioinnin rajana olisi Kehä III:n sijasta Seututie 148 osuudella Kilpilahti – Kerava.

Rakennus- ja ympäristövaliokunnalla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Rakennus- ja ympäristövaliokunnan puolesta,

Christel Kyttälä
ympäristönsuojelupäällikkö

Maankäyttö ja ympäristö / Mika Penttilä

22.4.2013

③

Uudenmaan ELY-keskus
PL 36
00521 HELSINKI

Viite: Lausuntopyyntö 18.2.2013

Helsingin Energian biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa, YVA-ohjelma (UUDELY/2/07.04/2013)

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Yhtiöllä ei ole huomautettavaa laaditusta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö
Mika Penttilä
projektipäällikkö

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Lausunto

Pvm 22.4.2013

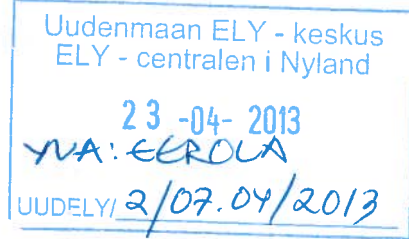
Dnro 57/05.03.03/2013

1 (2)

4

Aluesuunnittelu/ Rautio Kaarina

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36
00521 Helsinki

Lausuntopyyntö UUDELY/2/07.04/2013

Lausunto Helsingin Energian biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Arviointiohjelmassa esitettyä maakuntakaavoituksen nykytilanteen kuvausta on hyvä täydentää YVA-menettelyn edetessä seuraavilla tiedoilla:

-Raportin kohtaan 9.1.2.1. lisätään voimassa olevan Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavan tiedot. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa on osoitettu 400 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus Vuosaaresta Länsisalmeen. Linjaus on samassa maastokäytävässä Uudenmaan maakuntakaavassa osoitetun 110 kV voimajohdon kanssa. Linjaukset eivät näy erikseen yhdistelmäkartalla, josta on ote arviointiohjelmassa (kuva 9-2). Ko. kuvan tekstiä tulee tarkistaa siten, että kyseessä on Uudenmaan vahvistettujen maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmä 2012.

-Raportin kohdassa 9.1.2.2. esitetty Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksen tilanne päivitetään. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin Uudenmaan maakuntavaltuustossa 20.3.2013. Valtuusto jätti tässä vaiheessa hyväksymättä kaavaratkaisun Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueen osalta ja palautti asian jatkovalmisteluun. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan viimeisin tilanne onkin YVA-menettelyn edetessä syytä tarkistaa esim. liiton kotisivuilta, josta löytyy myös valtuuston päätöksen mukainen kaavakartta.

YVA-asiakirjoissa on hyvä todeta, että oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella maakuntakaava ei ole voimassa muutoin kuin niitä muutettaessa.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Dnro 57/05.03.03/2013

UUDENMAAN LIITTO

Riitta Murto-Laitinen
johtaja

Kaarina Rautio
suunnittelupäällikkö

Liitteet

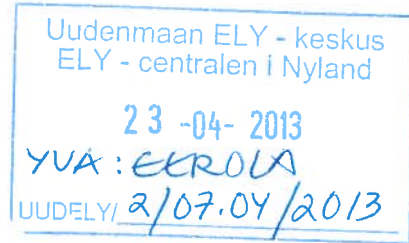
Jakelu

UML / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus
PL 36
00521 HELSINKI

lausuntopyyntöne UUDELY/2/07.04/2013

BIOPOLTTOAINEIDEN KÄYTÖN LISÄÄMINEN HELSINGIN ENERGIAN- TUOTANNOSSA – YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA

Helsingin Energian tavoitteena on lisätä biopolttoaineiden käyttöä Helsingin energiantuotannossa.

Arvioitavat vaihtoehdot:

VE 1: Arvioidaan Vuosaaren rakennettavan uuden monipolttoainevoimalaitoksen ja siihen liittyvien laitosrakenteiden, varastojen ja satamarakenteiden vaikutukset. VE1 sisältää myös uuden 12 km pituisen energiansiirtotunnelin (jäljempänä energiatunneli) rakentamisen Vuosaaresta Hanasaareen. VE1 toteutuessa Hanasaaren B-voimalaitos poistetaan tuotantokäytöstä. Salmisaaren voimalaitoksen toiminta jatkuu siten, että biopolttoaineiden osuus on 5–10 % käytetystä polttoaineesta.

VE 2: Biopolttoaineen seospoltto Hanasaaren B- ja Salmisaaren B-voimalaitoksissa. VE2 tavoite on nykyisten voimalaitosten käyttämän kivihiilen osittainen korvaaminen uusiutuvilla polttoaineilla siten, että biopolttoaineiden osuus nostettaisiin 40 %:iin käytetystä poltto-aineesta (polttoaine-energiasta).

VE O+: Hanasaaren B- ja Salmisaaren B-voimalaitosten polttoaineen pitäminen nykyisenä kivihiilenä kuitenkin siten, että biopolttoaineiden osuus polttoaineesta on 5–10 % ja tietyt teollisuuspäästödirektiivin edellyttämät muutokset toteutetaan. Vaihtoehtoa nimitetään nolla-vaihtoehdon (hankkeen toteuttamatta jättäminen) sijaan vaihtoehdoksi O+ sen vuoksi, että vaihtoehto sisältää muutoksia nykytilaan.

Vaihtoehdossa VE 1 käytettäväksi biopolttoaineeksi on suunniteltu metsähaketta ja pellettejä sekä pieniä määriä peltobiomassoja. Laitos suunnitellaan toimimaan myös pelkällä kivihiilellä. Vaihtoehdoissa VE 2 ja VE 3 biopolttoaineena käytettäisiin pellettiä.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Vaikutukset pohjavesiin

Arviointiohjelman mukaan Vuosaari–Hanasaari –energiatunneli sijaitsee pohjavedenpinnan alapuolella ja Vuosaarissa linjaus kulkee vedenhankintaa varten merkittävän pohjavesialueen alta.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena, että energiatunnelin rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset pohjavesialueeseen arvioidaan.

Vaikutukset pintavesiin

Arviointiohjelman mukaan vaikutuksia pintavesiin arvioidaan. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena, että vaikutukset yleisten uimarantojen ja yleensä uimaveden laatuun tuodaan myös arviointiselostuksessa esille.

Muilta osin arviointiohjelmasta ei ole huomautettavaa.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikön
päällikön sijainen

Kirsi Hyvönen

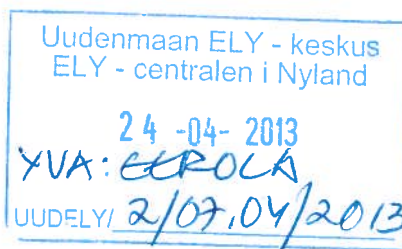
Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Erja-Riitta Tarhanen

23.4.2013

6

Uudenmaan ELY-keskus
PL 36
00521 HELSINKI

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 18.2.2013 (Dnro UUDELY/2/07.04/2013)

LAUSUNTO HELSINGIN ENERGIAN BIOPOLTTOAINEIDEN LISÄÄMISTÄ KOSKEVASTA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 18.2.2013 pyytänyt Liikennevirastolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien Helsingin Energian biopolttoaineiden lisäämistä Helsingin energiantuotannossa.

Liikennevirasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa todetaan, että liikenteellisinä vaikutuksina arvioidaan tarkasteltavien vaihtoehtojen kuljetusten turvallisuus- ja päästövaikutuksia, koskien tie-, vesi- ja rautatiekuljetuksia. Kivihii- len, energiapuun ja muun biomassan kuljetukset voivat vaikuttaa varsin laajalle alueelle, joten liikenteeseen liittyvien vaikutusten arviointi on tärkeä osa selostusta.

Ohjelmasta saa käsityksen, että vaikutusten tarkastelu rajoittuu käytön aikaiseen tilanteeseen. Vaikutukset pitää arvioida myös rakentamisen aikana. Varsinkin vaihtoehdon 1 Vuosaaren energiatunnelin rakentamisessa tapahtuu runsasta louheen ajoa, millä on vaikutuksia katuverkkoon, ties- töön ja liikenteeseen. Tunnelin rakentamisessa oleellisessa asemassa ovat ajotunnelien kohdat, joista liikenne tapahtuu. Jatkosuunnittelussa ties- tön ja katuverkon kestävyyyteen ja liikenneturvallisuuteen rakentamisen ai- kana on kiinnitettävä huomiota. Sama koskee myös käytön aikaista tilan- netta biopolttoaineen kuljetuksissa.

Energiatunneli Vuosaaresta Hanasaareen risteää paikoin Helsingin metron kanssa. Energiatunnelin rakentaminen edellyttää pohjavesitarkkailun lisäk- si myös painumatarakkailua tunnelin ympäristössä, jotta voidaan todentaa mahdolliset vaikutukset esimerkiksi tie- ja katuverkostoon.

Suunnitellut ruoppaukset ja uusi laituri sijoittuvat Helsingin Sataman alu- eelle. Karttatarkastelun perusteella toimenpiteet eivät ulotu satama-altaan itäpuolella kulkevalle Vuosaari-Kalkkiranta väylälle, joten meriväylien osal- ta tähän ei ole lausuttavaa. Olemassa olevat väylät on kuitenkin huomioi-

23.4.2013

tava ruoppausmassojen kuljetuksissa ja läjityksissä. Hankkeen myötä liikenne luonnollisesti lisääntyy satamaan tulevilla meriväylillä.

Satama-alueen ruoppauksiin ja laiturin rakentamiseen Liikennevirasto voi antaa ohjeistusta hankkeen vesilupavaiheessa. Hankkeesta vastaavan tulee tehdä aikanaan satama-altaan muutoksista hyväksyttävä väyläesitys Liikenneviraston Meriväylät -yksikölle, minkä pohjalta se vahvistaa muutokset väyläpäätöksellä.

Vaihtoehdossa 1 vastaanottolaiturilta biopolttoaine ja hiili siirretään voimalaitoksen varastoihin kuljetinlinjastolla, joka ylittää satamaan tulevan sähköistetyt ratapihan. Kuljettimien rakentamisessa ja kunnossapidossa on huomioitava sähköradan turvallisuusasiat (esim. ohje "Turvallisuusohjeita sähköradalle", Ratahallintokeskus 2008), ja menettelytavoista on sovittava Liikenneviraston kanssa.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa ei ole huomioitu Hanasaaren voimalaitoksen läheisyyteen rakennettavaa mittavaa Kalasataman keskuksen asuin-, toimisto- ja liikealuetta (jolla tulee myös olemaan vaikutusta alueen liikenneolosuhteisiin sekä tie- ja katuverkkoon). Arviointiselostuksessa tulisi tarkastella, onko näillä hankkeilla merkittäviä liikenteellisiä yhteisvaikutuksia. Kalasataman keskuksen tulee myös maanalaisia tiloja, mikä on huomioitava energiatunnelin rakentamisessa.

Vaihtoehdossa 1 rakennetaan kaksi uutta tieliittymää, joiden tarkat sijainnit määritellään myöhemmin. Mikäli liittymiä rakennetaan yleiselle maantielle, tulee siihen hakea liittymälupa Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri- eli L-vastuualueelta. Maanteiden osalta Uudenmaan ELY-keskus antaa yksityiskohtaisemman lausunnon.

Yksikön päällikön sijasta
Kehittämispäällikkö

Susanna Koivujärvi

Ympäristöasiantuntija

Anne-Mari Haakana

23.4.2013

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus

Tiedoksi

Kirjaamo
Tuula Säämänen
Arto Hovi
Jani Koiranen
Eero Liehu

25.4.2013

MV/5/05.02.01/2013

Uudenmaan ELY-keskus
PL 36
00520 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

VIITE / REFERENS

UUDELY/2/07.04/2013

ASIA / ÄRENDE

Biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa; YVA-ohjelma

Helsingin Energia on laatinut ympäristövaikutusten arviointiohjelman liittyen biopolttoaineiden käytön lisäämiseen Helsingin energiantuotannossa. YVA-ohjelmaan sisältyy kolme hankevaihtoehtoa, joista vaihtoehto 1 (ns. Vuosaari-hanke) on Vuosaaren rakennettava monipolttoainetoimilaitos uusine vastaanottolaitureineen. Muut vaihtoehdot merkitsevät biopolttoaineiden osuuden lisäämistä Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksissa.

Museovirasto on perehtynyt YVA -ohjelmaan vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelun osalta. Maassa olevan arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman suojelun osalta vastuullinen viranomaisen on Helsingin kaupunginmuseo.

YVA -ohjelman Vuosaari-hankkeeseen liittyy vesirakentamista Vuosaaren sataman itäosassa. Vuosaaren satamahankkeen valmistelun yhteydessä alueella tehtiin 1997 ja 1998 vedenalaisinventointi sen selvittämiseksi, tuleeko satamahanke koskemaan vedenalaisia muinaisjäänöksiä. Inventointi kattoi nyt suunnitteilla olevan YVA -ohjelmaan sisältyvän Vuosaari-hankkeen alueen. Alueella ei inventoinnissa havaittu vedenalaisia muinaisjäänöksiä. Näin ollen hankkeella ei ole odotettavissa vaikutuksia vedenalaiseen kulttuuriperintöön, mikä on syytä tuoda esille YVA -asiakirjoissa. YVA -ohjelman lähdeluetteloon on syytä lisätä seuraava lähde: Laitinen, Matias 1999: Helsingin Vuosaaren uuden sataman vedenalaisinventointi. Museoviraston arkisto.

Lisätietoja antaa tarvittaessa intendentti Maija Matikka (maija.matikka@nba.fi, puh. 040-1286284).

Yli-intendentti Helena Taskinen

Intendentti Maija Matikka

Tiedoksi: Helsingin kaupunginmuseo

mma

(02.00)

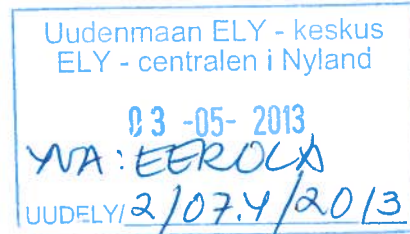

22.4.2013

Ryj/2

8

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus
PL 36 (Asemapäällikönkatu 14)
00521 HELSINKI

§ 450

Lausunnon antaminen Uudenmaan ELY-keskukselle ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Helsingin Energian biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa -hanke)

HEL 2013-002745 T 11 01 05

Viite: UUDELY/2/07.04/2013

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan ELY-keskukselle seuraavan lausunnon Helsingin Energian biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

Helsingin Energian tavoitteena on lisätä biopolttoaineiden käyttöä Helsingin energiantuotannossa. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on suunnitelma siitä, miten hankkeen toteutusvaihtoehtojen ympäristövaikutukset tullaan arvioimaan. Arvioitavana ovat Vuosaaren suunniteltu uusi monipolttoainevoimalaitos sekä sen vaihtoehtona tarkasteltavat biopolttoaineiden seospolton lisäämisen edellyttämät toiminnan muutokset Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla.

Kaupunginhallitus katsoo, että Biopolttoaineiden käytön lisääminen Helsingin energiantuotannossa ympäristövaikutusten arviointiohjelma täyttää YVA-asetuksen vaatimukset ohjelman sisällölle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitetyt hankevaihtoehdot ovat selkeät ja kaupunginvaltuuston Helsingin Energian kehitysohjelmasta 18.1.2012 tekemän päätöksen mukaiset. Kaupunginhallitus katsoo, että YVA-ohjelmaan tulisi päivittää myös kaupunginvaltuuston 26.9.2012 hyväksymän kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteet niiltä osin kuin se koskee arvioitavia asioita.

Ympäristövaikutusten arviointi on tässä työvaiheessa välttämätön, jotta hanketta koskevia päätöksiä on mahdollista tehdä vuonna 2015, kuten

(02,00)

22.4.2013

kaupunginvaltuusto on edellyttänyt. Arviointiohjelmassa on esitelty kattavasti alueiden nykytilaa ja arvioitavia vaikutuksia.

Kaupunginhallitus katsoo, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tulee lisäksi ottaa huomioon seuraavat seikat:

VAIHTOEHTOJEN KUVAUKSET

Hankevaihtoehtojen kuvaukset on arviointiohjelmassa esitetty eritasoisesti. Vaihtoehdon 2 kuvauksesta puuttuvat Hanasaaren ja Salmisaaren polttoainekuljetusten määrä ja järjestämistapa.

LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN, SUUNNITELMIIN JA OHJELMIIN

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin tulee arvioinnissa ottaa riittävällä tavalla huomioon. On huomattava, että varsinkin polttoaineen merikuljetuksilla Hanasaaren voimalaitoksille on yhtymäkohtia myös Kruunuvuorenrannan ja Helsingin kantakaupungin välille suunniteltuun Kruunuvuorenselän ylittävään joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn yhteyteen. Tämän liikennehankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely on niin ikään vireillä.

YMPÄRISTÖN NYKYTILAN KUVAUS

Nykyisten voimalaitosalueiden nykytilan ja ympäristön kuvaukset tulisi päivittää.

Vuosaaren alue

Vuosaaren kaavoitustilanteen kuvauksissa on sekä yleiskaavaa että asemakaavoja koskevia epätarkkuuksia, jotka tulee arvioinnin aluksi tarkistaa vastaamaan nykytilaa. Vuosaaren hankealue on yleiskaavassa pääosin teknisen huollon aluetta ja työpaikka- aluetta. Vuosaaren hankealueen voimassaolevista asemakaavoista puuttuu asemakaava 11688. Pääosa Vuosaaren hankealueesta on asemakaavoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi.

Östersundomin yleiskaavoituksen aikataulu on muuttunut arviointiohjelmassa esitetystä. Yleiskaavaehdotus valmistuu kuntien käsiteltäväksi aikaisintaan vuonna 2013.

Östersundomin suunnitelmilla ja suunnitteluajataululla on vaikutusta Länsisalmen 400 kV voimajohdon sijaintipaikkaan ja sen merkitsemiseen. Östersundomin yhteisen yleiskaavan tavoitteena on, että alueelle tulee 65 000-70 000 asukasta ja runsaasti työpaikkoja. YVA-ohjelman sivulla 30 mainitaan virheellisesti, että asukkaita alueelle tavoitellaan 30 000.

Hanasaaren alue

Hanasaaren hankealueen vaikutusalueen kuvauksesta puuttuu tieto Sörnäistenniemen lainvoimaisesta asemakaavasta. Hanasaaren ympäristössä on käynnissä ja käynnistymässä useiden asemakaavojen laatiminen. Muun muassa Sompasaareen on tarkoitus vuoden 2013 aikana valmistella asemakaavaehdotus, jossa alue on pääosin varattu asumiseen. Hanasaaren voimalaitoksen ympäristön lähimpiä häiriintyviä kohteita kuvaava kartta ei vastaa nykytilaa. Kartasta puuttuu vaikutusten arvioinnin kannalta oleellinen Hanasaaren uusi jo rakennettu asuminen. Suvilahti ei ole enää teollista ympäristöä, vaan se on muutettu kulttuurikeskukseksi.

Salmisaaren alue

Salmisaaren voimalaitosten ympäristön lähimpiä häiriintyviä kohteita kuvaava kartta ei vastaa nykytilaa. Kartasta puuttuu vaikutusten arvioinnin kannalta oleellinen Jätkäsaaren uusi jo rakennettu asuminen. Salmisaarella Alkon entinen tehdas ja Kaapelitehdas eivät myöskään enää ole teollisuuden käytössä olevia rakennuksia, vaan ne on muutettu virasto- ja kulttuurikäyttöön. Alkon entinen varasto on jo vuosia ollut kauppakeskus. Salmisaaren voimalaitoksen pohjoispuolella sijaitseva entinen maanpäällinen kivihilivarastoalue on jo lähes valmis noin 4 000 työpaikan toimitus-alue. Alueella on myös urheiluhalli ja venesatama. Voimalaitoksen itä- ja länsipuolilla on myös toimistorakennuksia ja hotelli.

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET JA NIIDEN ARVIOINTIMENETELMÄT

Vaikutukset luonnonympäristöön, vaikutukset ihmisiin

ILMASTOVAIKUTUKSET

Biopolttoaineiden käytön lisääminen nykyisissä voimalaitoksissa on yksi keskeinen osa kaupungin ilmastopäästötavoitteiden toteuttamisessa. Nyt menossa oleva YVA-prosessi ei sisällä arviointia muiden päästöjen vähennystoimien mahdollisuuksista tavoitteisiin pääsemiseksi tai niiden osavaikutuksista. Ohjelmassa viitataan osin näihin keinoihin, joita ovat muun muassa tuulivoiman merkittävä lisääminen, synteettisen biokaasun hyödyntäminen ja energiatehokkuuden parantaminen.

Ilmanlaatu ja ilmastovaikutukset tulisi käsitellä selkeästi eri kappaleissa. Osin sen seurauksena kappaleessa 11.1.1 Vaikutukset ilman laatuun ja ilmastoon on ristiriitaista tietoa siitä, mitä tilanteita VE 1:ssä lasketaan. Ilmastovaikutukset tulee esittää vähintään esitetyillä kolmella tilanteella ja lisäksi tulisi esittää myös, millä bio/kivihili seossuhteella päästään 20% kasvihuonekaasutavoitteeseen ja noin 20

%:n uusiutuvien energiamuotojen tavoitteeseen.

Kasvihuonekaasupäästöjen laskennassa tulee huomioida myös muut kaasut kuin pelkästään hiilidioksidi. Vaihtoehdon 0+ vaikutukset päästöihin tulisi esittää, koska se sisältää muutoksia nykytilaan ja näin voidaan verrata tilanteita keskenään.

ILMANLAATU-, MELU- JA LIIKENTEEN VAIKUTUKSET

Kappaleessa 11.1.1 esitetään mallinnettavat tilanteet vaihtoehdoille 1 ja 2 hieman eri tavoin. Vertailun vuoksi niiden tulisi olla yhtenevät eli arvioitava molemmissa vaikutukset päästöihin, ilmanlaatuun, ilmastoon ja laskeumiin. Myös vaihtoehto 0+ vaikutukset päästöihin ja ilmanlaatuun tulisi esittää. Ilmanlaatuvaikutuksissa tulisi mallintaa myös paikallisesti raskaan rekkaliikenteen vaikutukset eri vaihtoehdoissa.

Savukaasupäästöjen leviäminen tulisi esittää kartoilla, joilla näkyy sekä nykyinen että vahvistetuissa eri tason kaavoissa oleva maankäyttö.

Kappaleessa 11.3.1 arvioidaan liikenteellisiä vaikutuksia. Liikennevaikutukset (meri, rautatie, maantie) pitää selvittää huolellisesti, koska periaatteessa kuljetuksia voidaan suorittaa ympärivuorokautisesti. Kuljetuksilla on vaikutuksia ilmanlaatuun ja meluun. Kohdissa 11.3.1 "Liikenne" ja 11.3.2 "Meluvaikutukset" kerrotaan liikenteen kuljetussuoritteiden ja hiilidioksidipäästöjen arvioinnista ja polttoaineen kuljetuksen meluvaikutuksen mallinnuksesta. Mallinnus eri toteutusvaihtoehtojen raskaan rekkaliikenteen ilmanlaatuvaikutuksesta olisi hyvä tehdä samassa yhteydessä näiden arvioiden kanssa.

Kappaleen 11.3.2 "Meluvaikutukset" mukaan voimalaitosten uusien toimintojen ja polttoaineen kuljetusten aiheuttama meluvaikutus arvioidaan melun laskentamallin avulla. Nykytilakuvauksissa tiedot vaikutusalueisiin kohdistuvasta melusta on kuitenkin esitetty epätasaisesti siten, että jää epäselväksi, mitä melulle altistuvia kohteita tarkoitetaan ja mitä tietoja ohjelman laadinnassa on käytetty. Arviointiohjelman lähdeluettelossa olisi tullut mainita selvitykset, joista nykytilakuvaukset on koostettu.

MERENPOHJAN SEDIMENTIN VAIKUTUKSET

Vuosaaren satamaan suunnitellun polttoainekuljetuksia palvelevan pistolaiturin alueen pohjasedimentistä tutkittavia haitta-aineita tulisi täydentää vastaamaan ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjetta. Arviointivaiheessa ei ole perusteltua rajata tutkimuksia tarpeettomasti. Esimerkiksi öljy-yhdisteiden esiintyminen jo vuosia satamana toimineelta merialueelta on mahdollista.

LUONTOVAIKUTUKSET

22.4.2013

Arviointiohjelmassa tulee mainita, että samaan aikaan tehdään myös Natura-arviointi. Ympäristövaikutusten arviointi ja Natura-arviointi ovat eri lakien mukaisia prosesseja, mutta tulevassa arviointiselostuksessa tulee kertoa myös hankkeen vaikutuksista Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura-alueeseen. Tällä hankkeella on yhteisvaikutuksia myös Östersundomin maankäyttösuunnitelmien kanssa. Östersundomin suunnittelutilanne on muuttunut, joten tähän ohjelmaan on päivitettävä uusi tilanne.

Hankkeen edellyttämässä suunnitelmissa ja luvissa (s. 110) tulee myös kertoa Natura-arvioinnista (Luonnonsuojelulaki 65-66 §). Luonnonsuojelualueista ja Natura-alueista tulisi käyttää niiden virallisia nimiä.

Helsingin luontotietojärjestelmän sisältämää pohjatietoa on ohjelmassa esitelty riittävän laajasti. Järjestelmän ulkopuolelta ympäristökeskuksella on kuviokohtaista lisätietoa myös Porvarinlahden etelärannan suunnitellun luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jota ei ole vahvistettu. Voimassa olevan asemakaavan mukaista luonnonsuojelualueen rajausta joudutaan mahdollisesti muuttamaan kaavamutoksen yhteydessä. YVA-ohjelman mukaisesti kerättävä lisätieto on hyödyksi myös kaavamutoksen valmistelussa.

Arviointiohjelman mukaiset lisäselvitykset kasvillisuudesta, linnustosta ja lepakoista ovat perusteltuja ja riittäviä. Kasvillisuuden selvitysalueita tulisi kuitenkin laajentaa kattamaan myös Skillbergetin alue samalla rajauksella kuin lepakko- ja lintuselvityksessä. Skillbergetissä on merkittävää lehtokasvillisuutta varsin lähellä hankealuetta eli selvästi hankkeen vaikutusalueella.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, kulttuuriperintöön, maisemaan ja kaupunkikuvaan

YHDYSKUNTARAKENNE

Eri hankevaihtoehtojen mahdollisesti aiheuttamiin yksityiskohtaisiin kaavamutostarpeisiin on mahdollista ottaa kantaa vasta, kun hankkeen vaikutuksista Salmisaaren, Hanasaaren, energian siirtotunnelin ja Vuosaaren ympäristössä on riittävästi tietoa. Vaikutukset, niiden ulottuvuus ja muutostarpeet asemakaavoihin tulee selvittää huolellisesti arvioinnin aikana yhteistyössä Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

MAISEMA JA KAUPUNKIKUVA

Maisemavaikutusten arvioinnissa kaupunkikuva vaikuttaa jäävän maisemaa vähemmälle huomiolle. Erityisesti Hanasaaressa

kaupunkikuvan merkitystä tulee korostaa. Arviointiohjelmassa esitetään, että maisemavaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon asemakaavat, jotka on hyväksytty arviointivaiheessa. Niin maisema-arvioinneissa kuin muissa vaikutusarvioinneissa tulee kuitenkin ottaa huomioon myös voimassa olevat osayleiskaavat. Hankkeiden aikaisimpana toteutumisajankohtana 2020-luvulla suuri osa Sörnäisten-Hermanninrannan alueesta ja Jätkäsaaresta on nykykäsityksen mukaan jo muutettu pääosin asumiseen ja toimitilakäyttöön.

Muut vaikutukset

Kappaleessa 11.4.2 arvioidaan biopolttoaineen ja kivihiilin varastoinnin ja logistiikan vaikutuksia. Polttoainekuljetusten vaikutukset saattavat olla laaja-alaisia. Salmisaaren biopolttoaine täytyy tuoda maantiekuljetuksina. Hanasaaren taas vesitse tapahtuva kuljetus vaikuttaisi Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden suunnitteluun välillä Kruunuhaka Sörnäistenniemi. Silta täytyisi suunnitella avattavaksi, jotta polttoaineproomit pääsisivät voimalaitoksen viereen.

Häiriötilanteiden ja onnettomuuksien vaikutusten arviointi on esitetty keskitettäväksi ympäristövaikutuksiin (11.4.5 Potentiaalisten onnettomuuksien vaikutukset). Varsinkin Hanasaaren ja Salmisaaren laitokset sijoittuvat tiiviiseen kaupunkirakenteeseen, jolloin riimenomaan ihmisiin kohdistuvat vaikutukset onnettomuustilanteissa voivat olla merkittävät. Arviointia tulee täydentää tältä osin. Myös mahdolliset muutokset laitosten turvallisuusvelvoitteisiin ja suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten ja ympäristön maankäytön suhdetta koskevan direktiivin 96/82/EY mukaiseen konsultointivyöhykkeeseen tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitosten mahdollisesti lisääntyvän biopolttoaineen käytön ja polttoainehuollon muutosten vaikutukset ja haittojen rajoittamiskeinot tulee arvioida erittäin huolellisesti. Muutosten aiheuttamat onnettomuusriskit vaikutusalueineen ja suojaetäisyyksineen, meluvaikutukset sekä muut ympäristöhäiriöt vaikutusalueineen tulee arvioida ja esittää selkeästi arviointiselostuksessa. Lähtökohtana Hanasaaren on, että voimalaitoksen lähiympäristön käyttö muuttuu pääosin asumiseen ja toimitiloiksi. Hanasaaren ja Salmisaaren mahdollisilla muutoksilla ei tule vaarantaa laitosten lähiympäristön nykyistä ja tulevaa suunniteltua käyttöä eikä heikentää alueiden turvallisuutta tai elinympäristön viihtyisyyttä.

Epävarmuustekijät ja oletukset

Arviointiohjelmassa ei ole tarkemmin kerrottu, mitä kaikkia epävarmuustekijöitä selvitetään. Menetelmät vaikuttavat arviointeihin kuten ohjelmassa todetaan, mutta lisäksi itse hankkeen toteuttamiseen

22.4.2013

vaikuttavat muun muassa valtion ja EU:n päätökset. Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia esitellään valtioneuvostolle 20.3.2013. Strategiassa tullaan muun muassa esittelemään puhtaan energian ohjelman raamit, joissa tarkennettaneen esimerkiksi ohjelmassa esitettyä kaupunkien lämmöntuotannon hiilenkäytön korvaamista biovoimalla 2020 -luvulla. Se tehtäneen taloudellisilla keinoilla kuten investointituilla ja verotusta kohdentamalla. Energiatohokkuuden parantamisella on suora vaikutus kaukolämmön tarpeeseen.

Epävarmuustekijöitä ja toteutuskelpoisuutta tarkasteltaessa tulee selvittää Vuosaaren liikennetunnelien suunnitteluperusteet, kuten mitoituspalotehot. Tunnelien suunnittelun ajankohtana nyt kaavailut polttoainekuljetukset eivät ole olleet tiedossa. Myös tunnelien mahdollisen sulkemisen aikaisten poikkeusreittien sujuvuus ja turvallisuus tulee arvioida myös polttoainekuljetusten osalta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Lasse Männistö: Muutetaan kappaleen 16 lause "Ilmastovaikutukset tulee esittää vähintään esitetyillä kolmella tilanteella ja lisäksi tulisi esittää myös, millä bio/kivihiili seossuhteella päästään 20 %:n uusiutuva- ja kasvihuonekaasutavoitteeseen." kuulumaan seuraavasti

"Ilmastovaikutukset tulee esittää vähintään esitetyillä kolmella tilanteella ja lisäksi tulisi esittää myös, millä bio/kivihiili seossuhteella päästään 20% kasvihuonekaasutavoitteeseen ja noin 20 %:n uusiutuvien energiamuotojen tavoitteeseen."

Kannattajat: Jorma Bergholm

Kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Männistön vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

22.4.2013

Ryj/2

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 30.04.2013 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Kaupunginhallitus

Anna Villeneuve
ts. hallintosihteeri